

"Invalid se mora petkrat bolj dokazovati!"

VEČER, 21. 10. 2016

Najti zaposlitev je težko, invalidnim pa še toliko težje, četudi država z različnimi ukrepi spodbuja njihovo zaposlovanje

TATJANA VRBNJAK

"Invalidnost ni poklic!" S tem izzivalnim stavkom je Tomaž Čučnik iz ministrstva za delo, družino in socialne zadeve opozoril na vse preveč razširjeno miselnost med delodajalci, ki vse invalide "vržejo v isti koš. Invalidnost je samo ena od osebnih okoliščin, ki jih imamo ljudje." Z zakonom predpisane bonitete in spodbude, ki jih imajo na voljo delodajalci in invalidi na področju zaposlovanja, po njegovem "same po sebi niso rešitev, pomagajo pa spodbuditi delodajalce, da ljudi, ki morda zanje niso tako zanimivi, spoznajo in vključijo v svoje delovne procese".

Na mariborskem zavodu za zaposlovanje je prijavljenih 1670 invalidnih oseb ali 13,2 odstotka vseh brezposelnih; največ, 1182, je delovnih invalidov. Četudi država z različnimi ukrepi spodbuja zaposlovanje invalidov, ti težko dobijo zaposlitev, kar ne nazadnje kaže podatek, da jih je 1300 dolgotrajno brezposelnih, torej na zavodu prijavljenih več kot leto dni, skoraj tretjina pa jih je v registru brezposelnih vpisana že pet let in več. Več kot dobra polovica je starejših od 50 let. Število brezposelnih invalidov na območju mariborske območne službe zavoda za zaposlovanje je v primerjavi z letom prej sicer malce upadlo in tudi stopnja registrirane brezposelnosti invalidov je v primerjavi s slovenskim povprečjem nekoliko nižja.

Tudi izobraženi težko najdejo delo

Delodajalci v Podravju vse bolj iščejo manj izobražene delavce - veliko je ponudb za težja fizična dela, kar pa je lahko problem, kljub dejstvu, da je med invalidi največ manj izobraženih: vsak tretji invalid ima končano le osnovno šolo ali manj. "Potrebno je

Delodajalci ponavadi predpostavljajo, da ljudje, ki imajo določene omejitve, ne bodo zmožni opraviti določenega dela, kar pa pogosto ne drži. Foto: Janko RATH

ozaveščanje delodajalcev," je na včerajšnjem posvetu Sprejem izziv - sem zaposljiv, ki ga je pripravila delovna skupina za zaposlovanje Sveta invalidov Mestne občine Maribor, dejala Brina Weissensteiner z mariborskega zavoda za zaposlovanje in dodala, da delodajalci pogosto kar predpostavljajo, da ljudje, ki imajo določene omejitve, ne bodo zmožni opraviti določenega dela, kar pa pogosto ne drži, saj te omejitve nimajo vpliva. A tudi izobraženi invalidi - šesto ali sedmo stopnjo izobrazbe ima 6,3 odstotka brezposelnih invalidov - težko najdejo delo. Še več, po izkušnjah z zavoda za zaposlovanje so celo "dvakrat težje

zaposljivi". Pogosto imajo namreč družboslovno izobrazbo, nekateri med njimi pa so težko zaposljivi zato, ker imajo težave v duševnem zdravju. In če je invalid dolgo časa na zavodu, tako kot vsi drugi izgublja spretnosti in znanja pa tudi motivacijo in je "proces, da tako osebo ponovno aktiviramo, dolgotrajen", ugotavlja svetovalka na zavodu Suzana Butolen.

Težko zaposeljive brezposelne na zavodu za zaposlovanje vključujejo v ukrepe aktivne politike zaposlovanja - med vključenimi je delež invalidov 8,6-odstoten (od 1805 vključenih je bilo 156 invalidov). Največkrat so vključeni v javna dela (od 953 vključe-

nih v javna dela je invalidov 134), pri čemer je treba opozoriti, da javna dela pomenijo le kratkotrajen vstop na trg dela, saj so časovno omejena na leto dni. V druge ukrepe pa jih je vključenih malo, na primer z ukrepom Prvi izziv (delodajalec dobi 7500 evrov subvencije za 15-mesečno zaposlitev mladega brezposelnega) je v zaposlitev vključenih 427 oseb, od tega le en invalid. Razlog? Invalid sam zelo težko najde delodajalca.

S statusom še slabše

Opozorili so na velik problem, ker se ukrepi med seboj izključujejo (če si vključen v enega, drugega ne moreš

Na mariborskem zavodu za zaposlovanje je prijavljenih 1670 invalidov.

1300 je dolgotrajno brezposelnih, med njimi jih je 536 brezposelnih pet let in več, 297 pa tri do štiri leta.

V ukrepe aktivne politike zaposlovanja jih je vključenih 156 ali 8,6 odstotka vseh.

Največ invalidov se zaposluje preko javnih del: v javna dela jih je zdaj vključenih 134.

izkoristiti), pa tudi na to, da vključitev v zaposlitveno rehabilitacijo neposredno vpliva na materialno stanje vključenih, zato se invalidi, da ne bi izgubili nekaterih pravic iz socialnih transferjev, predlagani vključitvi raje izognejo. In še: "S statusom invalida se zaposlitvene možnosti za invalida, namesto da bi se izboljšale, poslabšajo," je dejala Nataša Mauko Zimšek iz Društva študentov invalidov in dodala, da se mora invalid "petkrat bolj dokazovati". Na posvetu pa so tudi predstavili vpliv zaposlitvene rehabilitacije na zaposlitev in primer dobre prakse ter usposabljanje, zaposlovanje in socialno vključevanje invalidov v Ozaro.